

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 45, 2020

2020-11-04

Sammanfattning

De globala oljepriserna har sjunkit sedan förra marknadsbrevet till följd av ytterligare striktare restriktioner på grund av covid-19. Stora delar av Europa har återigen stängt ned under delar eller hela november och få analyser visar på någon ljusning före våren 2021. Brent sjönk i förra veckan till sin lägsta nivå sedan maj 2020 och arbetslösheten i olje- och gasindustrin ökar när fler bolag tvingas varsla. Senast ut var amerikanska ExxonMobil som meddelade att man kommer minska den globala personalstyrkan med 14 000 tjänster. Tidigare har BP varslat 10 000 tjänster medan Shell har varslat 9 000 tjänster. Det är inte enbart covid-19 som ligger bakom dessa omorganiseringar men det stora tappet i efterfrågan och oljepriset har tvingat fram stora förändringar på kort tid.

De europeiska gasmarknaderna är välförsörjda och de europeiska lagren är höga. På den nordvästeuropeiska gasmarknaden pressades priserna förra veckan till följd av bland annat av mildare temperaturer och en ökad marknadsoro till följd av, som nämndes ovan, den ökade nedstängningen runt om i Europa. Detsamma gäller för både kolpriserna och priserna på utsläppsrätter.

*Till följd av förändringar i hantering av prisdata kommer inte alla grafer som i vanliga fall ingår i marknadsbrevet att kunna publiceras i dagens version.

<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

Vid sidan av arbetet med marknadsbrevet följer Energimyndigheten utvecklingen på de svenska energimarknaderna utifrån den rådande situationen med Covid-19 och uppdaterar information på Energimyndighetens hemsida. Mer information finns på www.energimyndigheten.se.

Innehåll

Sammanfattning	1
Oljemarknaderna	2
Naturgasmarknaderna	6
Europeisk kraftproduktion	7

Priser vid stängning den 2/11

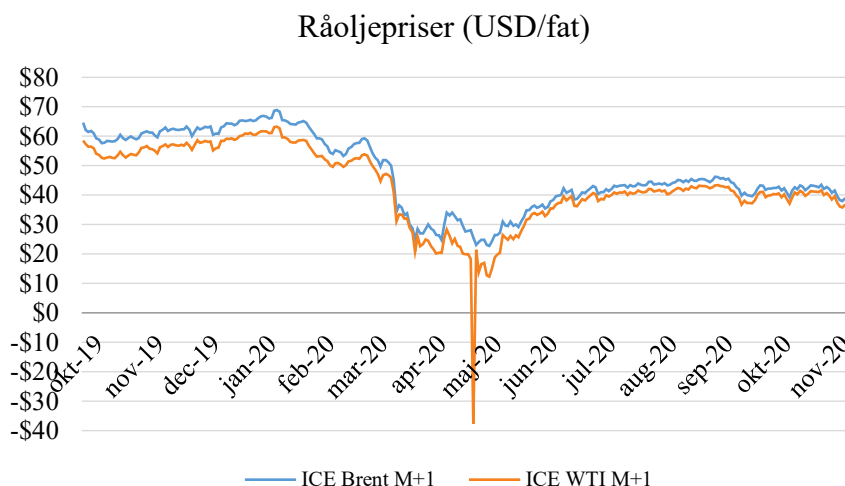
Olja	ICE Brent, front month
	38,97 USD/fat ↓*
Naturgas	ICP TTF, day ahead
	---- EUR/MWh
Kol	ICE AP12, front month
	50,90 USD/ton ↓*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	23,67 EUR/ton ↓*

* Pilen indikerar prisrörelse under de två senaste veckorna.

Oljemarknaderna

Oljepriset har sjunkit kraftigt under de senaste veckorna. Brent M+1 stängde på USD38,97 per fat på måndagen den 2 november, en minskning om USD3,65 per fat jämfört med stängningspriset för två veckor sedan.

Anledningen till prisnedgången är framför allt de nya restriktionerna för resor och nedstängningar av hela eller delar av samhället i flera europeiska länder under de senaste veckorna till följd av covid-19. Exempelvis har UK, Frankrike, Italien, Spanien, Tyskland m fl kraftigt begränsat rörelsefriheten under hela eller delar av november. Även Sverige har infört striktare rekommendationer för distansarbete, umgänge utanför familjen och liknande i vissa regioner. För de senaste svenska rekommendationerna se [Folkhälsomyndighetens hemsida](#).

Källa: Intercontinental Exchange.

Priserna steg dock något under måndagen till följd av att både Saudiarabien och Ryssland, de facto ledare för konstellationen OPEC+ menade på att den planerade ökningen av den gemensamma produktionen från 1 januari kan utebli och att till och med en större minskning kan krävas för att stabilisera priserna. Nästa ordinarie möte inom konstellationen är planerat till slutet av november.

Samtidigt har Libyens oljeproduktion ökat från 100 000 till 800 000 fat per dag i och med att den tidigare blockaden mot landets oljeinfrastruktur har lyfts. Libyen tillhör OPEC men har till följd av de inrikes oroligheterna mellan den FN-sanktionerade regeringen i Tripoli och milisgrupperingar stått utanför produktionsminskningsavtalen.

Marknaderna har också varit avvaktande inför utkomsten av det amerikanska presidentvalet som hölls igår den 3 november. Till följd av små marginaler i vissa vågmästarstater och en stor andel som har poströstat i förtid fanns en oro över att ett slutligt resultat skulle dröja och i vid publicering av marknadsbrevet var valresultatet ännu inte klart. Marknaderna har kanske varit mer avvaktande än vanligt, med 2016 års presidentval i bakhuvudet, då sittande president Donald Trump vann över demokraternas

kandidat Hillary Clinton trots att de flesta mätningar visade på en förväntad jordskredsseger för den senare.

De amerikanska kommersiella oljelagren har ökat under andra halvan av oktober och trots att det generellt inte råder lika strikta restriktioner i USA som i Europa är det många som inte utesluter att det kan komma, vilket ytterligare skulle dämpa oljepriset. USA noterar rekordsiffror för både antalet döda och antalet smittade med covid-19 men trots det har Trump-administrationen gjort lite för att begränsa sammankomster, resor etc. Något som kan komma att förändras drastiskt vid ett presidentbyte.

Energipolitiken i det amerikanska presidentvalet

På grund av covid-19 har energifrågor kommit i skymundan men till följd av Bidens och Trumps stora politiska meningsskiljaktigheter kan valet innebära stora förändringar vid ett eventuellt administrationsskifte för just energiområdet.

En fråga som har kommit upp vid flera tillfällen under valet är ett eventuellt förbud av hydraulisk *fracking*. Fracking är en teknik för att öka output från horisontell borrhning i skifferformationer, vilket har möjliggjort en kraftigt ökad olje- och gasproduktion i USA under de senaste åren. Det i sin tur har lett till att USA blev en nettoexportör av olja under 2019. En ökad olje- och gasproduktion har generellt varit viktigt för USA i dess geopolitiska relationer sedan exportförbudet lyftes 2015 och det är väldigt viktigt i vissa oljerika delstater såsom Texas, Pennsylvania, Louisiana, Oklahoma och Ohio.

Fracking

President Trump, som varit en bidragande orsak till den nya amerikanska oljeboomen genom att aktivt proklamera för ett US energioberoende och genom att ta bort många olika miljö- och klimatrelaterade regleringar för olje- och gasindustrin. Han har vid flera tillfällen påstått att Biden kommer att förbjuda all fracking och därmed sätta punkt för amerikanskt energioberoende och riskera sysselsättning för tusentals människor i den amerikanska energisektorn.

Biden har varit något skakig i frågan men i den andra och också sista presidentdebatten (en presidentdebatt ställdes in på att president Trump diagnosticerades med covid-19) som hölls den 22 oktober meddelade han att ett förbud mot fracking inte är aktuellt (**"I do rule out banning fracking"**). Han har tidigare under kampanjen och i sin klimatplan meddelat att han inte vill införa ett generellt förbud mot tekniken men att han vill förbjuda nya olje- och gasprojekt på federal mark.

Biden skulle inte heller kunna, även om han ville, införa ett förbud på privat mark eftersom det kräver ett beslut i kongressen. Biden skulle dock, vilket han också har sagt vid olika tillfällen under sin presidentkampanj, kunna använda sin exekutiva makt för att i praktiken stoppa fracking på federal mark genom att förbjuda nya olje- och gaskontrakt, stoppa nya tillstånd alternativt införa ett specifikt förbud mot fracking. Under Obama-administrationen sökte man dock att sätta vissa standarder för fracking på federal mark, vilket inte godkändes i federal domstol eftersom det ansågs gå emot federal lagstiftning. Ett specifikt förbud skulle därmed kunna vara svårt att genomföra. Det råder delade meningar om betydelsen för oljeindustrin av ett förbud mot fracking på federal mark. Vissa menar på att det skulle kunna få betydelse för enskilda stater som New Mexico som

har en majoritet av sin produktion på federal mark, medan andra stater som Pennsylvania endast har en mycket marginell andel av produktion från federal mark och att det för den totala produktionen inte innebär en särskilt stor skillnad. Det är också oklart, enligt ovan, om det överhuvudtaget skulle vara möjligt att genomföra.

Andra menar dock på att ett förbud mot fracking på federal mark endast är början på ett förbud mot oljeproduktion överhuvudtaget. Biden har också talat sig varm om att en omställning måste ske, för miljön och klimatets skull. Hans kampanj har försökt gå en balansgång mellan att locka yngre väljare och kvinnliga väljare som är mer engagerade i miljö- och klimatfrågor och väljare i viktiga vågmästarstater som Pennsylvania där energiindustrin är mycket viktig. Även Texas, ett historiskt republikanskt näste med en stor oljeindustri, har lutat ovanligt mycket mot demokraterna i diverse mätningar.

Klimatplan

Biden har tidigare presenterat en klimatplan (*Clean Energy Plan*) som bland annat innebär mål om en utsläppsfri kraftproduktion till 2035 och **nettonollutsläpp till 2050**. Enligt klimatplanen skulle nya projekt både på federal mark och vatten förbjudas och hårda gränser för olje- och gasindustrins metanutsläpp införas. Planen innebär också förslag om USD2 miljarder i investeringar i ren energi-infrastruktur såsom rena byggnader och höghastighetståg och andra klimatåtgärder samt göra US en toppproducent av elfordon.

Flera förslag innebär dock lagstiftning som måste godkännas i kongressen, och så länge republikanerna kontrollerar senaten kan det bli mycket **svårt att de facto genomföra klimatplanen**. The Guardian menar att det även med demokrater i både parlamentshuset och senaten kan bli svårt att genomföra flera av förslagen, eftersom de är relativt drastiska.

Bidens klimatplan **ska inte förväxlas med den s k *Green New Deal* (GND)** som presenterades av kongressledamot Alexandria Ocasio-Cortez och senator Ed Markey, vilket president Trump försökte göra under en debatt. Presidenten menade att Biden vill införa en USD100 miljarder klimatplan, något som Biden direkt avfärdade.

Även om Bidens klimatplan tangerar vissa av GND:s klimatmål är GND betydligt mer ambitiös i sin omfattning och budget och skulle innebära en total omstrukturering av energisektorn. Planen vill se ett energisystem med 100 procent ren och förnybar energi och investeringar om flera miljarder dollar i olika sociala program.

Parisavtalet

President Trump meddelade att US drar sig ur Parisavtalet (från 2015) i mitten av 2017. Han menade på att det var orättvist utformat och innebar en försämring för amerikanska företag och skattebetalare. Han upprepade samma meddelande under kampanjen och menade på att US har en minskning i växthusgasutsläpp även med en växande ekonomi. US har haft minskande utsläpp sedan 2005, en minskning som också ökat under 2020. Utsläppsminskningarna har dock skett *trots* president Trumps subventioner för kolindustrin, lättade regleringar för diverse växthusgasutsläpp osv. Minskningarna beror främst på effektiviseringar och att förnybar energi har blivit så pass billigt att det på marknadsmässiga villkor har kunnat konkurrera med både kol- och gaskraft i

kraftproduktionen. Det faktiska utträdet ur Parisavtalet kan dock, ej kopplat till det amerikanska valet ske tidigast i november 2020. Trump-administrationen har därmed formellt meddelat FN att US träder ur Parisavtalet idag, den 4 november.

Biden har dock meddelat att om han vinner kommer **US gå med i Parisavtalet igen**, vilket inte bara skulle påverka US förpliktelser utan också avtalets legitimitet och kunna sätta mer press på andra länder som ännu står utanför avtalet eller inte uppfyller sin del av det.

JCPOA

Joint Comprehensive Plan of Action, det s k kärnvapenavtalet som Obama-administrationen tillsammans med Kina, Ryssland, UK, Tyskland och Frankrike kom överens om tillsammans med Iran 2015, innebar bland annat att Iran tvingades begränsa sin anrikning av uran i utbyte mot att slippa sanktioner som landet haft riktade mot sig under flera år.

Under våren 2018 drog president Trump ur US ur avtalet och införde diverse sanktioner mot Iran, bland annat mot landets oljeexport. Sanktionerna har i praktiken gjort att Irans oljeexport har minskat markant och därmed att oljeintäkter som är viktiga för landet, har uteblivit. Avtalet lever fortfarande och upprätthålls i teorin men Iran har utökat sin, enligt avtalet förbjudna verksamhet eftersom övriga parter inte på ett tillräckligt sätt har kunnat kringgå de amerikanska sanktionerna.

Biden är **mer positivt inställd till kärnvapenavtalet** än president Trump. Det är oklart huruvida Biden skulle gå in i avtalet igen och när i sådana fall, men rimligtvis skulle en dialog länderna emellan återupptas och diskussioner kring sanktionslättnader ske. Iran har en stor oljeproduktionskapacitet men man står, till följd av sanktionerna, utanför det produktionsminskningsavtal inom OPEC+ som begränsar OPEC-ländernas produktion för att stärka de globala oljepriserna. År av låga intäkter och brist på teknologisk utveckling och internationell kompetens har försatt Iran i en svår ekonomisk sits, med ökad social oro både i landet och i närområdet. Skulle US sanktionerna mot landets oljeexport lyftas skulle Iran rimligtvis öka sin produktion och export så snabbt som möjligt, vilket skulle kunna dämpa de internationella priserna ytterligare.

Samtidigt har det faktum att USA valde att gå ur avtalet och istället införde hårda sanktioner mot Iran gjort att skepsis mot mer liberala och reformationsinriktade politiska ledare, som sittande president Hassan Rouhani har ökat kraftigt i landet och få tror i nuläget att han har möjlighet att vinna presidentvalet som är planerat till mitten av 2021. Istället gror ett ökat förakt för västvärlden och mer konservativa strömningar.

Naturgasmarknaderna

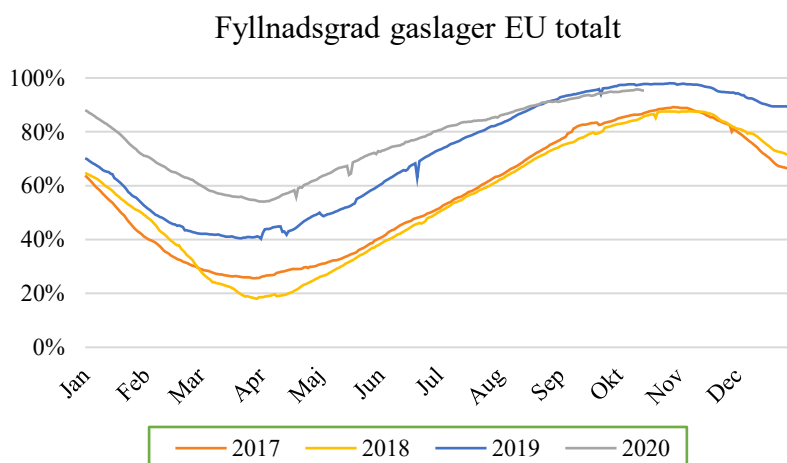
På den nordvästeuropeiska gasmarknaden pressades priserna förra vecka. TTF M+1 stängde på EUR14,061 per MWh i fredags (30 oktober), att jämföra med TTF M+1 stängningspris veckan innan på EUR15,591 per MWh (23 oktober). Priserna påverkas bland annat av mildare temperaturer och en marknadsoro till följd av att allt fler länder i Europa stänger ner i syfte att minska smittspridningen av covid-19.

De europeiska gaspriserna har den senaste tiden varit starka jämfört med tidigare under året när de då redan relativt låga globala gaspriserna under våren och sommaren föll till nya rekordnivåer och importen till Europa minskade. Den europeiska efterfrågan på gas har varit relativt robust under perioden juni-september 2020, trots utbrottet av covid-19 vilket hade som störst påverkan på efterfrågan i april.

I takt med kallare temperaturer har priserna på amerikanska Henry Hub stärkts och spotpriset nådde under vecka 43 sin högsta prisnivå sedan i mars 2019, på 3,06 dollar per MMBtu enligt EIA. Sedan det globala prisfallet i våras har även de asiatiska priserna stärkts (JKM LNG spot). Detta beror framförallt på en ökad efterfråga i Kina.

I mitten av förra veckan nådde orkanen Zeta USA och 45 procent av naturgasproduktionen vid den mexikanska golfkusten beräknas ha stängts ned den 28 oktober enligt EIA. Orkanen Zeta var den 27 stormen i år vilket är nytt rekord med lika många stormar som år 2005 trots att det är en månad kvar av säsongen skriver S&P Global Platts.

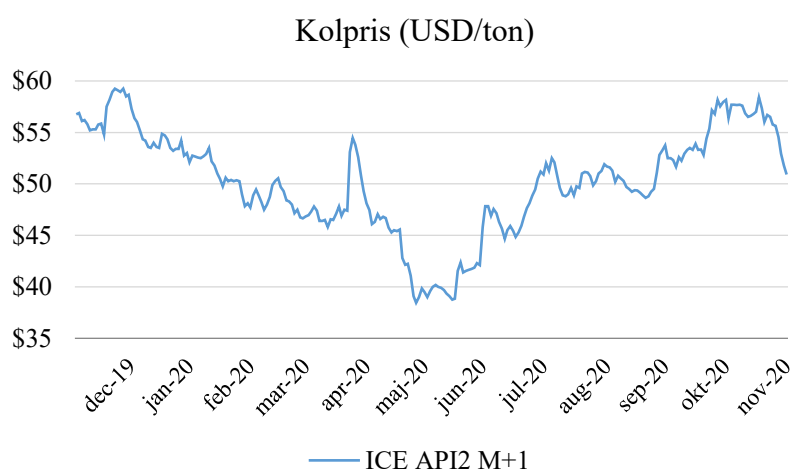
De europeiska gasmarknaderna är välförsörjda och de europeiska lagren är höga. Lagerfyllnaden var den 31 oktober 94 procent, det är något under samma tidpunkt förra året men årets lagerfyllnad är fortsatt hög, speciellt när man också ser till den gas som europeiska aktörer lagrat i ukrainska lager. Det är möjligt för europeiska aktörer att tullfritt lagra gas i ukrainska lager och injiceringarna i ukrainska lager har under sommaren ökat till följd av låga priser och en brist på lager i Europa. Även USA inleder uttagsäsongen med högre lagerfyllnad än normalt.

Källa: GSE minus strategiska reserver.

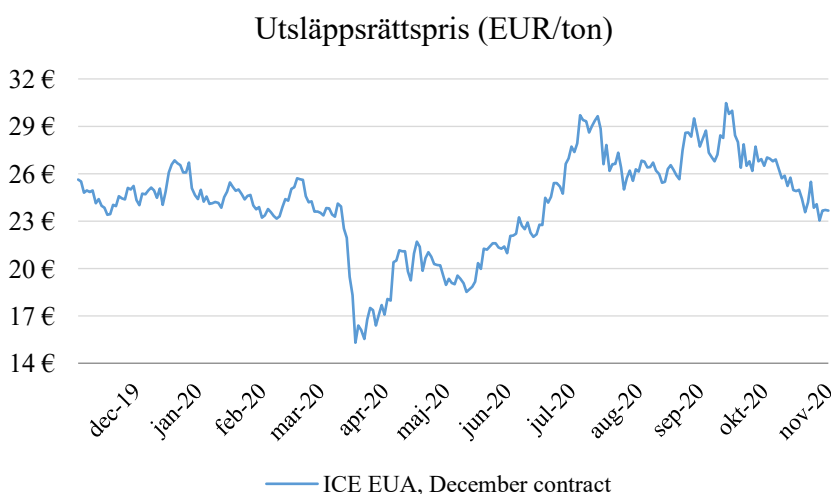
Europeisk kraftproduktion

Priserna på den europeiska kolmarknaden har minskat något sedan förra marknadsbrevets publicering och har den senaste tvåveckorsperioden handlats för omkring USD55,5 per ton. Onsdagen den 28 oktober var stängningspriset under USD55 per ton för första gången på en dryg månad, priserna sjönk sedan till under USD51 per ton. Minskningen kan förklaras av hårdare restriktioner omkring Europa på grund av Corona-pandemin samtidigt som det pågår en strejk i Colombia och hot om aktioner från kolgruvarbetare i Sydafrika.

Källa: Intercontinental Exchange.

Likaså har utsläppsrättspriset minskat och handlats relativt konsekvent under EUR25 per ton. Priserna har sjunkit till under EUR23 per ton vid vissa auktioner för första gången sedan mitten av juni. Även utsläppsrättsprisernas nedgång förklaras av farhågor om hårdare Covid-19 restriktioner runtomkring Europa.

Källa: Intercontinental Exchange.